

Brusel 7. června 2017
(OR. sl, en)

10086/17

AGRI 318
AGRIORG 55
DELECT 97

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. dok. Komise:	9533/17
Předmět:	NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRÁVOMOCI (EU) .../... ze dne 19. května 2017, kterým se mění nařízení (ES) č. 607/2009, pokud jde o moštové odrůdy a jejich synonyma, které mohou být uvedeny na etiketách vín – žádost slovinské delegace

Delegace naleznou v příloze poznámku slovinské delegace s ohledem na jednání, která se mají konat v rámci zasedání Rady dne 17. července 2017.

Zasedání Rady pro zemědělství a rybolov, červenec 2017

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) .../... ze dne 19. května 2017, kterým se mění nařízení (ES) č. 607/2009, pokud jde o moštové odrůdy a jejich synonyma

Evropská komise přijala nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) .../... ze dne 19. května 2017, kterým se mění nařízení (ES) č. 607/2009, pokud jde o moštové odrůdy a jejich synonyma, které mohou být uvedeny na etiketách vín (C(2017) 3398 final).

Republika Slovinsko s ohledem na věcné a procedurální připomínky požádala, aby byl tento bod projednán na zasedání Rady pro zemědělství a rybolov, aby Slovinsko mohlo k tomuto nařízení v přenesené pravomoci podrobně vyjádřit své názory nebo předložit důvody pro vznesení námitek.

„Teran“ je chráněný název EU pro druh vína s chráněným označením původu, který je tradičně vyráběn z moštové odrůdy „Refošk“ ve vinařské oblasti Kras. V souladu s právními předpisy EU je „Teran“ chráněn a ode dne 17. února 2006 zapsán jako chráněné označení původu pro slovinské jakostní víno z vinařské oblasti Kras.

V nařízení (EU) č. 1308/2013 je stanoveno, že pokud název moštové odrůdy obsahuje chráněné označení původu nebo je-li toto označení jeho součástí, nesmí se tento název používat pro účely označování zemědělských produktů. Právní předpisy však rovněž dovolují z tohoto ustanovení výjimky, ale pouze v případě, kdy taková praxe označování již existuje, kdy jsou zohledněny legitimní zájmy dotčených producentů vína a spotřebitelů a kdy byly tyto výjimky uděleny na základě pravidel Společenství platných dne 11. května 2002 nebo v den přistoupení příslušného členského státu.

Od kteréhokoli z členských států nebo třetí země, které chtějí své víno označovat v rámci EU označením moštové odrůdy, jehož součástí je chráněné označení původu, se vyžaduje, aby byla za výše uvedených pravidel podána žádost o výjimku, a může tak učinit:

- v rámci postupu za účelem ochrany příslušného označení původu u nových případů ochrany (jednání o udělení výjimky ohledně označování moštové odrůdy) nebo

- v rámci jednání o přistoupení nebo při uzavření dohody se třetí zemí v případech označení původu, která jsou již v rámci EU chráněna.

Před přistoupením k EU (tj. před 1. červencem 2013) Chorvatsko nepožádalo o zařazení tak zvané moštové odrůdy „Teran“ na seznam výjimek, jako to učinilo u některých jiných odrůd (např. „Alicante Bouschet“, „Borgonja“ a „Frankovka“, u nichž mu byla udělena výjimka pro užívání těchto názvů, a „Montepulciano“ a „Portugizac“, u nichž mu výjimka udělena nebyla), a touto otázkou se nezabývá ani smlouva o přistoupení.

Když Komise přijala nařízení v přenesené pravomoci na základě výše uvedených ustanovení nařízení (EU) č. 1308/2013, jednostranně a se zpětnou platností povolila užívání názvu moštové odrůdy, který je homonymem chráněného označení původu pro určitý typ vína, přičemž tak učinila mimo rozhodovací postup za účelem ochrany označení původu a navzdory nesouhlasu členského státu majícího nárok na ochranu. Komise tím výrazně zasáhla do stávajícího chráněného označení původu vína a v článku 2 uvedeného nařízení v přenesené pravomoci dokonce legalizovala stávající nelegální označování produktů a porušování *acquis* EU.

Jakmile bude toto nařízení v přenesené pravomoci provedeno, producenti na chorvatské Istrii budou smět používat na etiketách pro moštovou odrůdu název „Teran“. To bude pro spotřebitele bezpochyby zavádějící, protože vzhledem k téměř identickému názvu, geografické blízkosti a tradici produkce vína s chráněným označením původu „Teran“ ve Slovinsku nebudou s to rozlišit mezi tímto chorvatským vínem a vínem s chráněným označením původu „Teran“.

Ustanovení nařízení v přenesené pravomoci o tom, že by slova „Hrvatska Istra“ and „Teran“ měla být uvedena ve stejném zorném poli a že pro název „Teran“ by mělo být použito menší písmo, tuto pravděpodobnost uvedení spotřebitelů v omyl nijak nesnižuje. V chorvatských právních předpisech je stanoveno, že chorvatští vinaři mohou označovat tak zvanou moštovou odrůdu „Teran“ za použití synonyma „Istrijanac“, což je možnost, která není v nařízení Komise v přenesené pravomoci zohledněna.

Celý postup vedoucí k přijetí nařízení v přenesené pravomoci navíc proběhl netransparentním způsobem. Při přijímání tohoto aktu v přenesené pravomoci porušila Komise Obecnou shodu mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o aktech v přenesené pravomoci, jež tvoří přílohu interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů (Úř. věst. L 123, 12.5.2016), jelikož obsah přijatého nařízení v přenesené pravomoci se výrazně liší od verze návrhu nařízení v přenesené pravomoci projednávané na zasedání skupiny odborníků dne 24. ledna 2017. Komise tím připravila odborníky z členských států o možnost na upravenou verzi nařízení v přenesené pravomoci reagovat.

Komise rovněž Slovinsku neoznámila, že Chorvatsko údajně podalo žádost o používání názvu moštové odrůdy, a to navzdory tomu, že touto žádostí jsou přímo dotčena řádně nabytá práva a legitimní očekávání producentů vína s chráněným označením původu „Teran“ ve Slovinsku. V roce 2013 předložila Komise k této otázce svůj jasný postoj, totiž že „Teran“ je chráněné označení původu, které se má používat pouze pro slovinská vína, a Chorvatsko před svým přistoupením k EU o zařazení moštové odrůdy „Teran“ na seznam výjimek nepožádalo.

Po přistoupení Chorvatska k EU dne 1. července 2013 přijala Komise v srpnu 2013 prováděcí nařízení (EU) č. 753/2013, jímž Chorvatsku na jeho žádost povolila používat na etiketách chorvatských vín s chráněným označením původu nebo zeměpisným označením 15 názvů moštových odrůd, které zcela nebo částečně tvoří chráněné označení původu nebo které takové označení obsahují, ale moštová odrůda „Teran“ mezi nimi nebyla. Pro všechna další vína, která nejsou v souladu s právem EU, bylo ve výše uvedeném prováděcím nařízení pouze stanoveno přechodné období pro vyčerpání zásob, které skončilo dne 30. června 2016. Slovinští producenti tudíž legitimně očekávali, že jejich označení původu bude na základě stávajícího *acquis* EU absolutně chráněné a že nebudou zaváděny žádné další výjimky ohledně označování produktů používajících název moštové odrůdy „Teran“. Tato legitimní očekávání byla posílena tím, že přijetí nařízení v přenesené pravomoci Komisi trvalo čtyři roky.

Až do nedávné doby Komise Republiky Slovinsko a slovinským producentům vína s chráněným označením původu „Teran“ bránila v přístupu k relevantním chorvatským dokumentům, jimiž Chorvatsko svoji údajnou žádost o výjimku podložilo a které Komisi sloužily jako základ pro příslušné nařízení v přenesené pravomoci. Evropský veřejný ochránce práv vydal dne 15. února 2017 v tomto směru doporučení, v němž závěrem konstatoval, že Komise by měla zaručit plný přístup k údajům obsaženým v těchto chorvatských dokumentech, s výjimkou osobních údajů, a že Komise odmítnutím žádosti producentů o přístup k těmto údajům způsobila nesrovnalost.

Na naléhání Republiky Slovinsko, aby byly tyto chorvatské dokumenty zpřístupněny, je chorvatské ministerstvo zemědělství dne 4. dubna 2017 zveřejnilo na svých webových stránkách.

K dokumentům zpřístupněným veřejnosti patří i nota ze dne 13. května 2013 se žádostí Chorvatska adresovanou Komisi, aby bylo na seznam výjimek zařazeno 17 moštových odrůd. Tato nota neobsahovala žádnou žádost o výjimku pro moštovou odrůdu „Teran“. Chorvatsko o tuto výjimku požádalo teprve v notě ze dne 16. dubna 2014, tedy až po svém přistoupení k EU. V prováděcím nařízení (EU) č. 753/2013 Komise akceptovala většinu žádostí Chorvatska o výjimky, zatímco výjimky týkající se možnosti označování chorvatských vín jako moštové odrůdy „Montepulciano“ a „Portugizac“ uděleny nebyly. Proto je ještě méně přijatelné, že Komise přijetím nařízení v přenesené pravomoci nyní udělila pro označování moštové odrůdy „Teran“ výjimku, o níž v notě Chorvatska z roku 2013 požádáno nebylo.

Možnost uvedení spotřebitelů v omyl je o to pravděpodobnější, neboť víno s chráněným označením původu „Teran“ je uváděno na trh téměř výlučně na slovinském trhu, kde by byla uváděna na trh i většina chorvatského vína vyrobeného pod názvem moštová odrůda „Teran“ na chorvatské Istrii. Toto označování bude spotřebitele mást a bude uvádět trh v omyl ohledně původu a jakosti zboží, což představuje porušení *acquis* EU.

Jedná se o závažný problém rovněž i s ohledem na článek 2 nařízení v přenesené pravomoci, který povoluje uvádět na trh EU zásoby vína vyrobeného v letech 2013 až 2016, i když jsou označeny způsobem, který není v souladu s právními předpisy platnými v době označování a který není v souladu s přijatým nařízením v přenesené pravomoci, přičemž tento způsob označování zneužívá dobrou pověst slovinského vína s chráněným označením původu „Teran“.

V rámci stávajících právních předpisů je označování chorvatských vín za použití názvu „Teran“ na území EU jednoznačně zakázané a nelegální. Chorvatské orgány tudíž měly přijmout všechna nezbytná opatření, aby tomu zabránily. Chorvatsko tuto svou povinnost nesplnilo a nepodniklo kroky proti nelegálnímu využívání názvu s chráněným označením původu „Teran“ na svém území. Rovněž neinformovalo Slovinsko o opatřeních přijatých proti porušování předpisů, jak je podle pravidel EU jeho povinností.

Slovinsko Komisi na porušování pravidel EU ze strany Chorvatska opakovaně upozorňovalo. V prosinci 2016 Komisi rovněž poslalo oficiální stížnost, že Chorvatsko nedodržuje právní předpisy EU. Teprve po této oficiální stížnosti Komise chorvatské orgány kontaktovala a upozornila je na to, že je nutné respektovat práva slovinských producentů vína s chráněným označením původu „Teran“. Kdyby Komise Chorvatsko požádala, aby v plném rozsahu dodržovalo právní předpisy platné v době jeho přistoupení k EU v červenci 2013, už by se žádná chorvatská vína názvem „Teran“ neoznačovala.

V průběhu vypracovávání návrhu nařízení v přenesené pravomoci Komise nepředložila žádné posouzení nepříznivého hospodářského dopadu výše uvedené výjimky na slovinské producenty vína s chráněným označením původu „Teran“ v důsledku uvedení spotřebitelů v omyl, nižších nákladů na výrobu vína na chorvatské Istrii a ztráty podílu na trhu. Rovněž nepřipravila odhad nákladů chorvatských producentů vína na přizpůsobení, pokud by již nesměli používat k označování svých vín název „Teran“ a museli by místo toho používat existující synonymum „Istrijanac“.

K přijetí nestranného rozhodnutí ohledně odůvodněnosti udělení předmětné výjimky by bylo jednoznačně nutné dopad na slovinské i chorvatské producenty zohlednit. Dále se Republika Slovinsko domnívá, že by mělo být rovněž vzato v úvahu, že chráněné označení původu „Teran“ je právem duševního vlastnictví, na něž se vztahuje vysoký stupeň právní ochrany, kdežto označování vín, při němž se používá název moštové odrůdy, není právem požívajícím právní ochrany, ale nepovinným údajem při označování a prezentaci vín.

Při vydávání nařízení v přenesené pravomoci Komise rovněž nevzala v úvahu skutečnost, že podle chorvatských právních předpisů mají chorvatští producenti vína, kteří chtějí použít název moštové odrůdy „Teran“, jehož součástí je chráněné označení původu „Teran“, možnost použít synonymum „Istrijanac“. To je zřejmé z výše uvedené nóty Chorvatska zaslané Komisi dne 13. května 2013. Komise rovněž obdržela několik nót od Slovinska, v nichž byla na existenci tohoto synonyma upozorňována. Chorvatští producenti vína by tudíž i přes stávající zákaz označovat vína názvem moštové odrůdy „Teran“, který obsahuje slovinské chráněné označení původu „Teran“, mohli vína z moštové odrůdy „Teran“ nadále vyrábět a uvádět je na trh pod synonymem „Istrijanac“. Ve věci „Tokaj“ (ERSA, C-347/03) Soudní dvůr EU rozhodl, že existence synonyma pro název moštové odrůdy, který je homonymní s chráněným označením původu, je důležitým prvkem, který umožňuje právně přípustný zákaz označování vín za použití tohoto názvu moštové odrůdy. Komise tudíž přijala dotčené nařízení na základě příliš širokého výkladu čl. 100 odst. 3 nařízení (EU) č 1308/2013, čímž překročila hranice pravomocí, které jí byly zákonodárcem svěřeny, jakož i hranice vyplývající ze základních zásad právní jistoty, ochrany legitimních očekávání a proporcionality.

Všechny výše uvedené důvody a podrobná vysvětlení této otázky byly Komisi Republikou Slovinsko předloženy při různých příležitostech a na různých úrovních, nedávno mimo jiné v podrobném vysvětlení nesouhlasného stanoviska Slovinska v rámci veřejného jednání týkajícího se nařízení v přenesené pravomoci na veřejném portálu Komise věnovaném zlepšování právní úpravy.
